

عنوان مقاله:

بازخوانی نقش هویت اجتماعی در ساخت فضای جمعی (نمونه مورد مطالعه: میدان نقش جهان اصفهان به مثابه فضای جمعی عصر صفوی)

محل انتشار:

فصلنامه منظر، دوره 13، شماره 56 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسندگان:

بابک برخوردار - گروه معماری، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران غرب، ایران.

لیلا زارع - گروه معماری، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران غرب، ایران.

سید مصطفی مختاباد امرئی - گروه هنر، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران.

خلاصه مقاله:

فضاهای جمعی هر تمدن از جمله مباحث مهم در تعیین هویت اجتماعی آن عصر است و تاریخ اجتماعی زمینه ای هدایتگر در شکل گیری و موفقیت این فضاهاست. برای بازیابی هویت ازدست رفته اقوام با توجه به حفظ تسلسل هویت تاریخی، می توان به گذشته رجوع و خوانشی مجدد از نشانه ها و معانی نهفته در کالبد نمود. در دوره صفوی علی رغم استفاده از قوه قهریه و تصرف در اموال عمومی در رونداحداث میدان نقش جهان، این فضا پس از مدتی مورد استقبال قرارگرفت که آثار آن تا به امروز باقی است. این مقاله در پی یافتن چگونگی اثرگذاری حکومت صفوی در استحاله معنای فضا و ایجاد هویت اجتماعی فضاهای جمعی است. به عبارت دیگر پرسش از چگونگی ساخت هویت اجتماعی ویژه عصر صفوی و نقش آن در ساخت فضای جمعی مطلوب این پژوهش بوده است. پژوهش حاضر بر اساس مطالعه اسنادی و کتابخانه ای از روش پژوهش تاریخ اجتماعی، به تاثیرات گرایش های اجتماعی در معماری می پردازد. به این منظور پس از معرفی بن مایه فکری حکومت صفوی، نتایج اجتماعی حاصل از این اندیشه ها و اثرات آن بر معماری فضای جمعی و مقبولیت اجتماعی آن بررسی قرار می گیرد. این تحقیق بر این فرض استوار است که اقداماتی که از لحاظ سیاسی و فرهنگی در جهت ایجاد یکپارچگی دینی و فرهنگی انجام شده است، بیشترین تاثیر را در هویت بخشی به فضاهای جمعی داشته است. نتیجه حاصل ازین پژوهش روشن ساخت که فضای جمعی عصر صفوی از لحاظ عوامل زمانی شکل گیری شامل سه بعد سیاسی، دینی و سرزمینی و از منظر علت ها در رویه اجتماعی شامل سه بخش نظام مند کالبدی و فضایی و ساخت است و این عوامل منجر گردید که فضاهای جمعی این دوران واجد ویژگی های منحصر به فردی شود که جز در نگاه حاکمان، رفته رفته از دید مخاطبان فضا نیز مشروعیت و هویتی اجتماعی یافت.

کلمات کلیدی:

هویت اجتماعی، صفوی، فضای جمعی، تاریخ اجتماعی، میدان نقش جهان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1280760>

